

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คู่มือการปฏิบัติหน้าที่ งานอำนวยความสะดวกในสถานีตำรวจ

เล่ม ๒

งานศูนย์ปฏิบัติการสถานีตำรวจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เป็นตำรวจมืออาชีพ
เพื่อความผาสุกของประชาชน”

ตำรวจมืออาชีพ ต้องเป็นข้าราชการ
ตำรวจที่มีความรู้ ความสามารถ รู้ลึก
รู้รอบ รู้จริง ในงานที่ทำและต้องเป็น
คนดีมีคุณธรรม ซื่อสัตย์ ซื่อตรง อดทน
เสียสละ ต้องขยัน และมีการพัฒนา
ตนเองอย่างต่อเนื่อง สิ่งสำคัญที่สุดต้อง
ตระหนักเสมอว่า เป้าหมายการทำงาน
ของตำรวจคือความผาสุกของประชาชน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ บทบาทภารกิจและโครงสร้างของ ศปก. ระดับต่างๆ	๔
บทที่ ๓ การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการสถานีตำรวจ (ศปก.สน./สภ.)	๙
บทที่ ๔ แนวทางการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ	๑๗

ภาคผนวก

เอกสารประกอบคู่มือการบรรยาย (แผ่น CD)

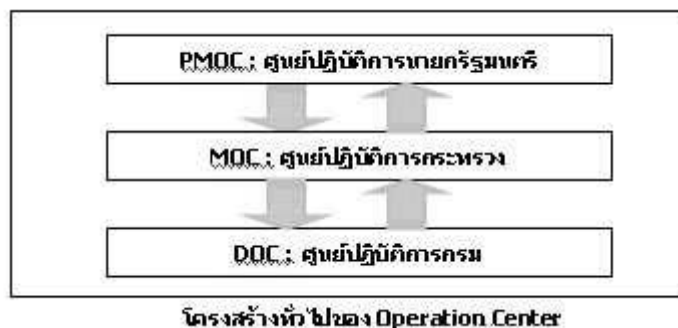
บทที่ ๑

บทนำ

ความหมายและประวัติความเป็นมา

ศูนย์ปฏิบัติการ (Operation Center) คือ ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินในระดับต่างๆ ทั้งระดับกระทรวง กรม กอง และจังหวัด โดยมีศูนย์ปฏิบัติการนายกรัฐมนตรี (PMOC: Prime Ministerial Operation Center) เป็น จุดเริ่มต้นของกระบวนการนี้ ซึ่งหากพิจารณาถึงความเชื่อมโยงของกระบวนการ และลำดับชั้นของข้อมูล จะเริ่มที่การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการกระทรวง (MOC: Ministerial Operation Center) ซึ่งมีหน้าที่เก็บและเชื่อมโยงข้อมูลของกระทรวงให้ทันสมัยและรวดเร็วอย่างต่อเนื่อง เพื่อสรุปและเสนอต่อผู้บริหารกระทรวงให้สามารถนำไปใช้ในการบริหารงานต่อไป นอกจากนี้ ศูนย์ปฏิบัติการกระทรวง (MOC) ยังมี บทบาทในการสนับสนุนและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ให้แก่ศูนย์ปฏิบัติการนายกรัฐมนตรี (PMOC) โดยการ ส่งข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมายังทำเนียบรัฐบาล โดยกระทรวงที่เป็นเจ้าของข้อมูลจะต้องนำเสนอข้อมูลให้มีความเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ รวมทั้งจัดทำเป็นรายงานเพื่อเสนอแก่นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี เพื่อนำไปสู่การบริหารราชการที่มีประสิทธิภาพต่อไป

สำหรับศูนย์ปฏิบัติการระดับกรม (DOC: Department Operation Center), ระดับกอง และศูนย์ปฏิบัติการระดับจังหวัด (POC: Provincial Operation Center) ก็จะมีบทบาทและหน้าที่เหมือนกับ MOC เพียงแต่เป็นการนำเสนอข้อมูลที่หน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น ข้อมูลในระดับพื้นที่ และข้อมูลตามภารกิจ อันจะเป็นการกระจายเครือข่ายความรับผิดชอบข้อมูล และเพื่อนำเสนอรายงานตามลำดับชั้นที่สูงกว่าต่อไป ดังรูป

องค์ประกอบของ Operation Center

องค์ประกอบที่สำคัญของศูนย์ปฏิบัติการ ในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่าง ศูนย์ปฏิบัติการในระดับต่างๆ และศูนย์ปฏิบัติการนายกรัฐมนตรี อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ประกอบไปด้วย ๒ ส่วนใหญ่ๆ คือ

๑. ระบบข้อมูลของหน่วยงาน เป็นส่วนที่สำคัญและมีความจำเป็นมากที่สุดต่อการดำเนินการ จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ เนื่องจากการจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ คุณภาพของข้อมูลที่ดี มีดัชนีข้อมูล ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล และความมีมาตรฐานของข้อมูลที่ตรงกันนั้น จะช่วยให้การจัดทำรายงาน และการนำเสนอข้อมูลต่อผู้บริหารหน่วยงาน และกับศูนย์ปฏิบัติการนายกรัฐมนตรี เพื่อใช้ในการตัดสินใจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. ระบบเครือข่าย ระบบโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยี จะประกอบไปด้วยระบบต่างๆ ดังนี้

- ระบบ เครือข่ายความเร็วสูง เพื่อใช้ในการรับส่งข้อมูล
- ระบบการนำเสนอภายในศูนย์ปฏิบัติการ ประกอบด้วย อุปกรณ์แสดงผล, จอฉาย และคอมพิวเตอร์ รวมทั้งการเดินสาย LAN เป็นต้น
- ระบบคอมพิวเตอร์ Server เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
- ระบบการรักษาความปลอดภัย เป็นระบบที่ใช้ Technology PKI
- ระบบประมวลผลข้อมูล ประกอบด้วยระบบฐานข้อมูล และระบบนำข้อมูลเข้าโดยใช้ เทคโนโลยี Web Based รวมทั้งระบบเชื่อมโยงข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูล (XML)

เห็นได้ว่า ศูนย์ปฏิบัติการมิได้มีเฉพาะในหน่วยงาน ตำรวจ ทหาร เท่านั้น แต่มีการจัดตั้งขึ้น ทุกกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงภายในและความมั่นคงของชาติ ที่จะต้องมีการเฝ้า ติดตามสถานการณ์ ข่าวสารข้อมูล ที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกประเทศ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้นำรัฐบาล ผู้นำหน่วยงาน เพื่อแก้ไขภัยคุกคามหรือภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้น หน่วยงานตอบโต้ พิ้นฟู สร้างความเชื่อมั่น ตลอดจนการเอาชนะ ภัยคุกคามหรือภาวะวิกฤตินั้น (การชุมนุม เรียกร้องของกลุ่มผลประโยชน์ (มัน, อ้อย, ยางพารา, ชาวนา, ผลไม้ พืชผลทางการเกษตรต่างๆ สหภาพแรงงาน ฯลฯ) ความขัดแย้งทางการเมือง วิกฤติเศรษฐกิจ ภัยสงคราม การแบ่งแยกดินแดน ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ ภัยธรรมชาติ อุบัติเหตุรุนแรง สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๑ สมัย พล.ต.อ.ประชา พรหมนอก เป็น ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ โดยจัดตั้งขึ้น ณ ห้องประชุม ชั้น ๒ อาคาร ๓๓ ตึกสื่อสาร สำนักงานส่งกำลังบำรุง ทำหน้าที่เฝ้าฟัง ติดตามข้อมูลข่าวสาร คดีอาชญากรรมสำคัญ ภัยธรรมชาติ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วรวบรวมรายงานให้ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทราบ ในเวลา ๒๐.๐๐ น. ของทุกวัน และในเวลา ๐๙.๐๐ น. จัดให้มีการประชุม ติดตามสถานการณ์ จากผู้แทนหน่วยงานระดับกองบัญชาการ ที่ถูกส่งมาปฏิบัติงานในศูนย์ปฏิบัติการ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมี หัวหน้าเจ้าหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจ สั่งการให้หาข้อมูลเพิ่มเติมหรือติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด แล้วนำเสนอ ผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบในงานด้านนั้นๆ สั่งการ ไปยังหน่วยปฏิบัติ ในนามศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พร้อมทั้งขับเคลื่อนแผนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่น แผนกรกฎ แผนบรรเทา เป็นต้น

ในปี ๒๕๕๕ พล.ต.อ.อดุลย์ แสงสิงแก้ว ผบ.ตร. ได้นำรูปแบบการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการในสมัยดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ปปส. มาใช้กับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้เป็นศูนย์สั่งการเพื่อความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที่ และได้มี คำสั่ง ตร. ที่ ๕๖๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๕ ให้มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการในระดับสถานีตำรวจในปัจจุบันนี้

ซึ่งการ “พัฒนาศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.)ทุกระดับ ให้มีความพร้อมสำหรับขับเคลื่อนการบริหารและจัดการเหตุวิกฤติให้มีประสิทธิภาพ” ถูกกำหนดอยู่ใน นโยบายการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ หัวข้อทั่วไปและนโยบายเน้นหนัก

ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีที่ตั้งอยู่ที่ชั้น ๒๐ อาคาร ๑ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐ หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๒๒๕๕-๕๓๑๑, ๐-๒๒๐๕-๔๔๕๑, ๐-๒๒๐๕-๓๐๕๒-๕๖ โทรสาร ๐-๒๒๕๕-๕๓๑๐, ๐-๒๒๐๕-๓๐๕๐-๕๑ ความถี่วิทยุ ๑๖๒.๓๐๐ เมกะเฮิรตซ์ E-mail : police.mail@police.go.th

บทที่ ๒

บทบาทภารกิจและโครงสร้างของ สปก. ระดับต่างๆ

บทบาทภารกิจ

การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑. เป็นศูนย์อำนวยการและสั่งการในการดำเนินการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ติดตามสถานการณ์ และประสานการปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับทุกภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งในสถานการณ์ปกติ และในสถานการณ์ที่มีการประกาศใช้กฎหมายพิเศษ

๒. จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารเบื้องต้น เพื่อรองรับระบบปฏิบัติการในทุกภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยจัดระบบการรวบรวม การจัดเก็บข้อมูล

๓. รายงานการประมาณการและให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บังคับบัญชาในการวินิจฉัยสั่งการ และดำเนินการตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาสั่งการในสถานการณ์ฉุกเฉิน เร่งด่วน สำคัญ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

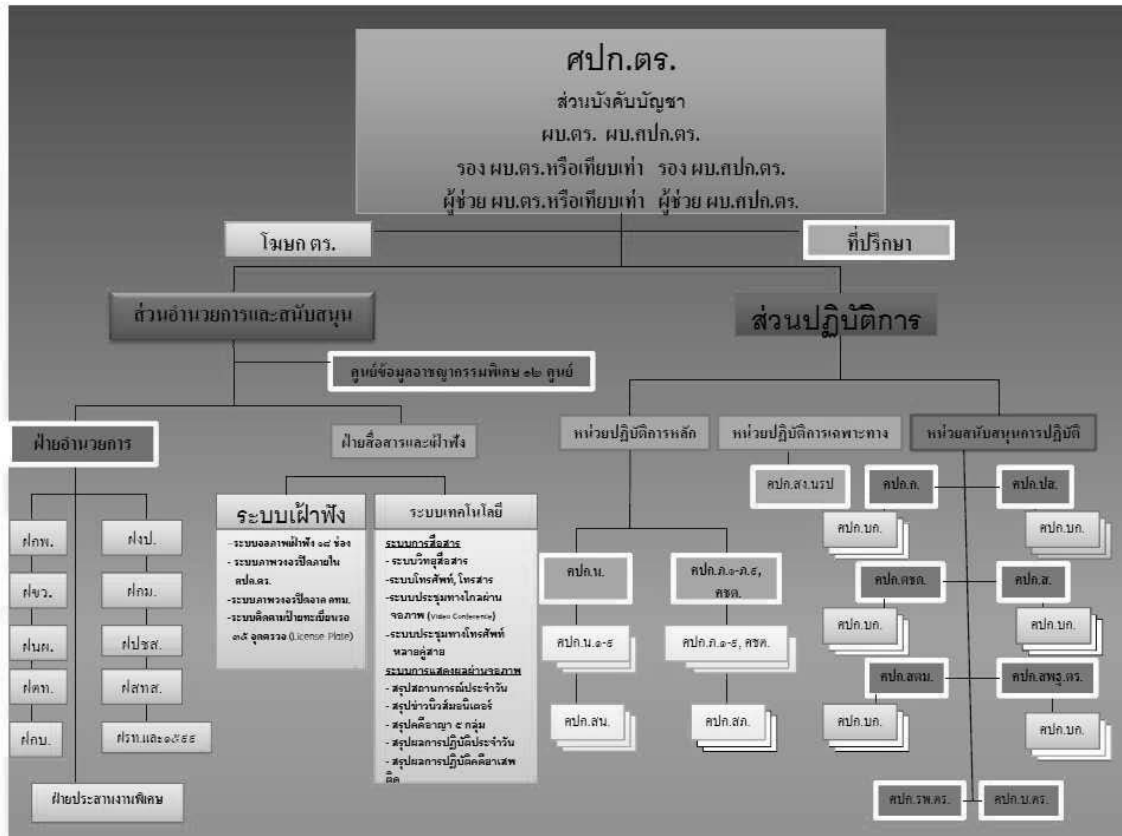
๔. เป็นศูนย์อำนวยการเฝ้าฟังติดตามสถานการณ์ในทุกเหตุการณ์

๕. เป็นศูนย์อำนวยการในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนสำคัญของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๖. เป็นศูนย์อำนวยการติดตามสถานการณ์และสั่งการในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

๗. เป็นศูนย์ประชุมทางไกลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

โครงสร้างศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สปก.ตร.)

ศูนย์อำนวยการและสั่งการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนภารกิจในการรักษาความมั่นคงภายใน ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ตลอดจนเพื่อติดตามสถานการณ์การชุมนุมเรียกร้อง

มีภารกิจเป็นศูนย์อำนวยการและสั่งการ (Operation Center) ในการช่วยเหลือผู้บังคับบัญชา ติดตามสถานการณ์และการปฏิบัติในทุกภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการรักษาความมั่นคงภายใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม กิจกรรมตระเวนชายแดน การรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของประชาชน งานกิจการพิเศษ การรายงาน การประมาณการ และให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บังคับบัญชา ในการวินิจฉัยสั่งการ และช่วยเหลือผู้บังคับบัญชา เพื่อสั่งการในสถานการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนสำคัญที่เกิดขึ้น ได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

การปฏิบัติงานของ ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สปก.ตร.) จะมีภาวะการณ์ที่แตกต่างกันไป ตามระดับต่างๆ ดังนี้

๑. สถานการณ์ระดับ ๑

๑.๑ ในภาวะปกติ ส่วนอำนวยการและสนับสนุน ศปก.ตร. มีหน้าที่ช่วยเหลือ ผู้บังคับบัญชา ติดตามเฝ้าฟังสถานการณ์ เหตุฉุกเฉิน แรงกดดัน สำคัญ หรือที่น่าสนใจเป็นพิเศษ และประสานงานหน่วยงาน ในสังกัด สื่อมวลชนทุกแขนง แหล่งข่าวสารต่างๆ แล้วรายงานหรือนำเสนอ เพื่อผู้บังคับบัญชา ทราบและวินิจฉัยสั่งการได้อย่างถูกต้อง ทันต่อเหตุการณ์

๑.๒ จัดเตรียมความพร้อมด้านข้อมูล ข้อเท็จจริงสำคัญๆ แผนการปฏิบัติต่างๆ ของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ เพื่อช่วยเหลือผู้บังคับบัญชา ในการวินิจฉัยสั่งการ ตลอดจนขับเคลื่อนแผนมาตรการ แนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์โดย ศปก.ตร. จะต้องมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยแบ่งการปฏิบัติหน้าที่เป็นผลัด โดยการปฏิบัติหน้าที่เวรแต่ละผลัดจะเริ่มตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ น. และสิ้นสุดหน้าที่เวร ๐๙.๐๐ น. ของวันรุ่งขึ้น

๑.๓ การรวบรวมข้อมูลข่าวสารต่อผู้บังคับบัญชา ความสมบูรณ์ของข่าวสาร เป็นเรื่องสำคัญ หากแต่ความรวดเร็วในการรวบรวมข่าวสาร เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องคำนึงถึงยิ่งกว่า ซึ่งข่าวสารใดที่รวบรวม มาแล้ววิเคราะห์ วินิจฉัยโดยเร่งด่วน หากสมควรรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ก็ให้ดำเนินการโดยทันที

๑.๔ ข่าวสารใดที่ได้รายงานผู้บังคับบัญชาไปแล้ว แต่ยังขาดความสมบูรณ์ ให้ประสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมแล้วรวบรวมรายงาน ผู้บังคับบัญชาต่อไป

๑.๕ ผู้รับผิดชอบควบคุมการปฏิบัติได้แก่ หน.ฝอ.ศปก.ตร.และผู้ที่ได้รับมอบหมาย

๑.๖ เพื่อให้การดำเนินงานของ ศปก. เกิดความต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ควรจัดให้มีการประชุมติดตามสถานการณ์ของฝ่ายอำนวยการเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

๒. สถานการณ์ระดับ ๒

๒.๑ กรณีที่เริ่มมีการเคลื่อนไหว ที่มีแนวโน้มว่าจะเกิดสถานการณ์ที่ผิดปกติ หรือ สถานการณ์ ทวีความรุนแรงขึ้น มีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มขีดความสามารถของส่วนอำนวยการและสนับสนุน ของ ศปก.ตร. เพื่อรองรับสถานการณ์ ให้นายตำรวจเวรอำนวยการพิจารณามีความเห็นเสนอ หน.ฝอ.ศปก.ตร. เพื่อเสนอหรือโดยการสั่งการของ รอง ผบ.ศปก.ตร. หรือ ผู้ช่วย ผบ.ศปก.ตร. ซึ่งได้รับมอบหมายให้ รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่ผิดปกติ หรือทวีความรุนแรงขึ้นตามที่กำหนดในคำสั่ง แบ่งมอบหมายหน้าที่การงาน พิจารณาและเข้าดำเนินการควบคุมสั่งการ หรือปฏิบัติตามที่ ผบ.ศปก.ตร. สั่งการหรือมอบหมาย

๒.๒ เตรียมความพร้อมด้านข้อมูลกำลังพล งบประมาณ ตามแผนต่างๆ ของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ เพื่อเสนอแนะผู้บังคับบัญชาในการวินิจฉัยสั่งการ และ/หรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ ศปก.ตร. จะต้องมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงาน

อย่างต่อเนื่องตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยแบ่งการปฏิบัติหน้าที่เป็นผลัด โดยการปฏิบัติหน้าที่เวรแต่ละผลัด จะเริ่มตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ น. และสิ้นสุดหน้าที่เวร ๐๙.๐๐ น. ของวันรุ่งขึ้น

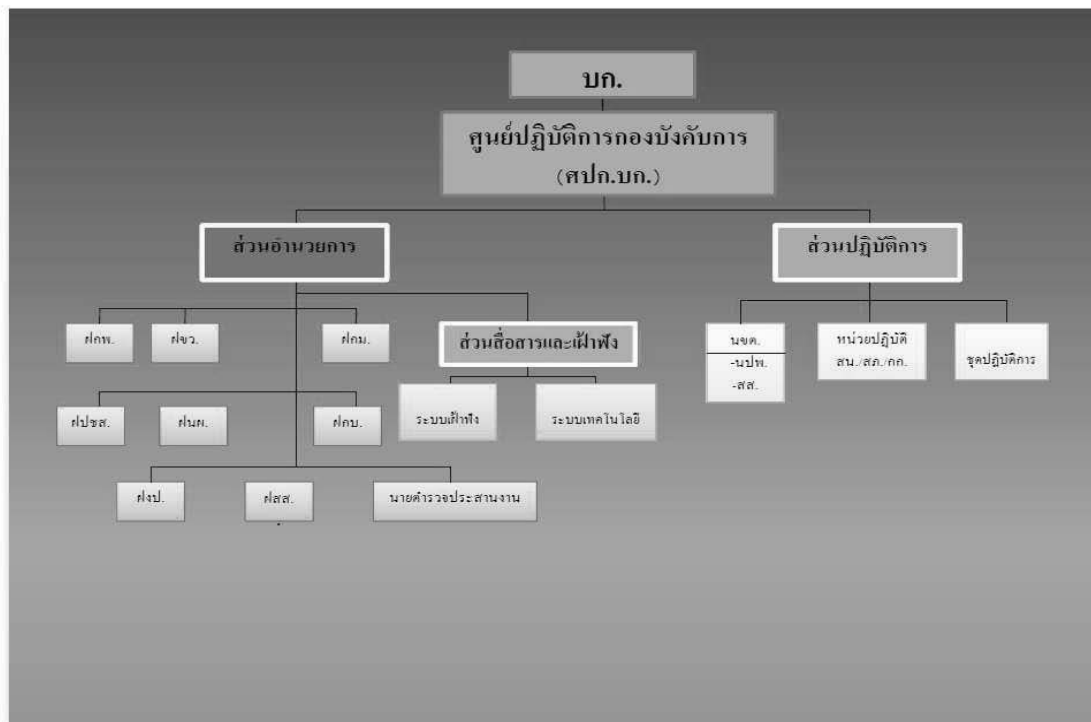
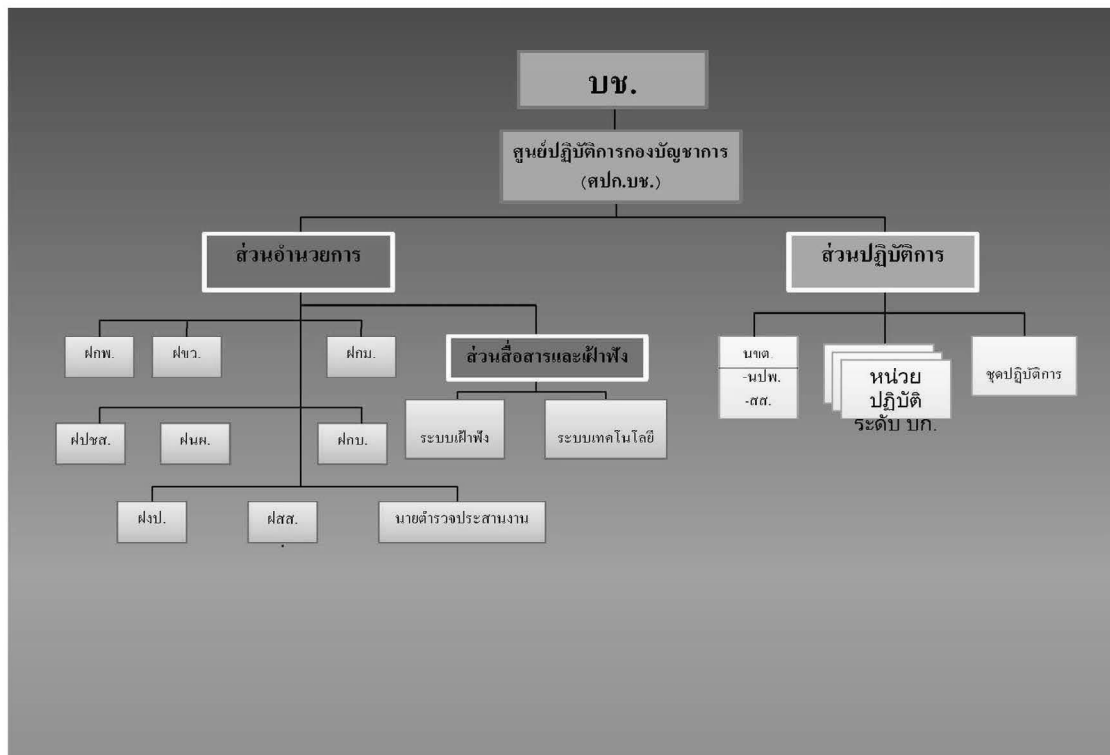
๒.๓ ให้ หน.ผอ.ศปก.ตร. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดกำลังเจ้าหน้าที่จากสังกัด สำนักงานกำลังพล กองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานส่งกำลังบำรุง สำนักกฎหมายและสอบสวน สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือหน่วยอื่นๆ รวมทั้งรองหัวหน้าหน่วย ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้นๆ มาเสริมจากการจัดกำลังในภาวะปกติ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ได้ตาม ความเหมาะสม แล้วรายงาน ผบ.ศปก.ตร.ทราบ

๓. สถานการณ์ระดับที่ ๓

๓.๑ กรณีสถานการณ์รุนแรง ไม่ปกติหรือสถานการณ์พิเศษ หน่วยปฏิบัติในฐานะ ผบ.เหตุการณ์ อาจร้องขอรับการสนับสนุนจาก ตร. ทั้งในเรื่องของการแนะนำการปฏิบัติ การเพิ่มเติมกำลังพล สิ่งอุปกรณ์และงบประมาณ หรือเรื่องอื่นๆ ศปก.ตร. จะทำหน้าที่เป็น ศปก.หลัก ติดตามสถานการณ์ โดยใกล้ชิด มีความพร้อมและสามารถให้การสนับสนุนได้โดยทันที

๓.๒ ผบ.ตร. ในฐานะ ผบ.ศปก.ตร. หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จะสั่งการเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ ประจำส่วนอำนวยความสะดวกและสนับสนุน และส่วนปฏิบัติการของ ศปก.ตร.รวมทั้งสั่งการ รอง ผบ.ตร. หรือ ผู้ช่วย ผบ.ตร. และหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้นๆ แล้วแต่กรณี ให้มาปฏิบัติหน้าที่ที่ ศปก.ตร. ตามความจำเป็นเพื่อติดตามสถานการณ์โดยใกล้ชิดจนกว่าสถานการณ์จะลดระดับ หรือ เข้าสู่ภาวะปกติ

๓.๓ เมื่อสถานการณ์ลดระดับหรือเข้าสู่ภาวะปกติแล้ว ให้ส่วนอำนวยความสะดวกและสนับสนุน ศปก.ตร. ดำเนินการตามสถานการณ์ ระดับที่ ๑ ต่อไป

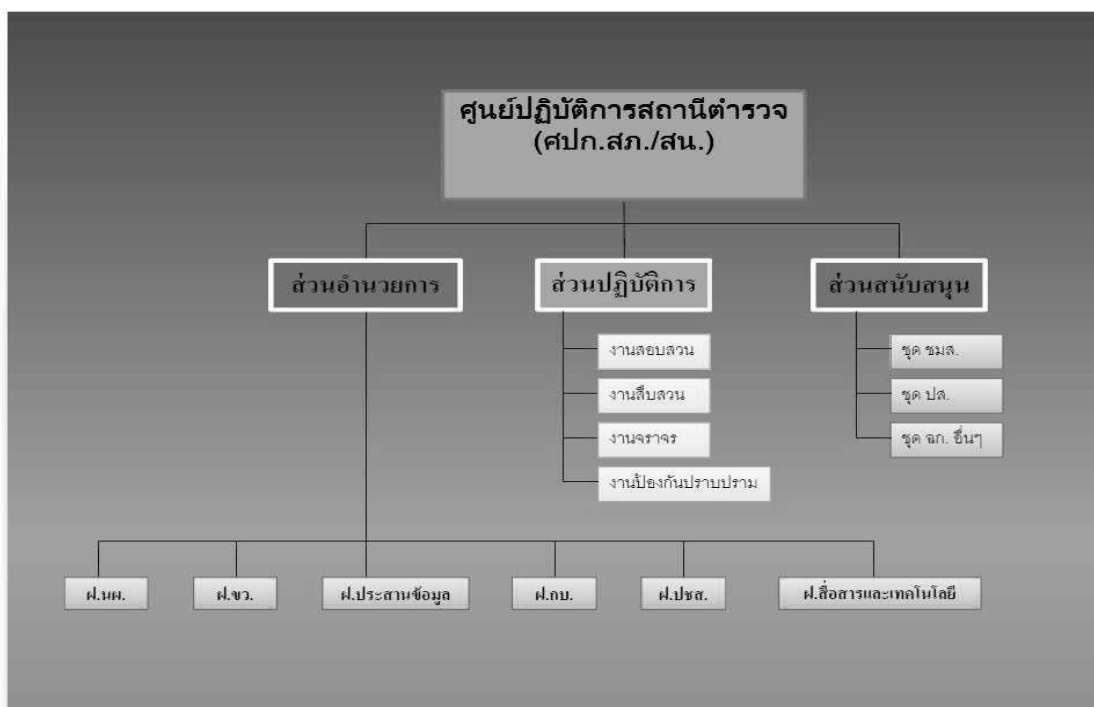

บทที่ ๓

การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการสถานีตำรวจ (ศปก.สน./สภ.)

มีการจัดตั้ง ศปก.สน./สภ. เป็นศูนย์สั่งการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผน อำนาจการสั่งการ ควบคุม กำชับ ดูแล ขับเคลื่อน ติดตามการปฏิบัติ และบูรณาการการทำงานในสถานีตำรวจ ด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นมาใช้รวมเป็นศูนย์เดียว เชื่อมโยงข้อมูลของงานต่าง ๆ ในสถานีตำรวจ เพื่อใช้ในการสั่งการ ติดตามผลการปฏิบัติงาน เชื่อมการติดต่อไปยัง บก./ภ.จว. บช./ภ. และ ตร. เพื่อให้สามารถเป็นส่วนสมองของสถานีตำรวจ ที่ทุกสายงานในสถานีตำรวจมาใช้ข้อมูลร่วมกัน รวมทั้งการจัดกำลังประจำศูนย์

๑. โครงสร้าง ศปก.สน./สภ.

๒.๑ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจเป็นหัวหน้า ศปก.สน./สม. โดยบูรณาการงานต่าง ๆ ประกอบด้วย หัวหน้างานป้องกันปราบปราม จราจร สืบสวน สอบสวน และอำนวยการทั้งนี้ให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลของงานฝ่ายต่างๆ ในสถานีตำรวจ เช่น ข้อมูลท้องถิ่น ข้อมูลอาชญากรรม นาฬิกาอาชญากรรม หมายจับ ประวัติและพฤติกรรมของบุคคลต่างๆ ข้อมูลพื้นที่วิกฤติ สถานที่สำคัญ บุคคลสำคัญในพื้นที่ สถานที่ล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรม ข้อมูลตำรวจอาสา เป็นต้น

๒.๒.๑ ฝ่ายขาว

๒.๒.๒ ฝ้ายแผน

๒.๒.๓ ฝ่ายส่งกำลังบำรุง

๒.๒.๔ ฝ่ายประชาสัมพันธ์

๒.๒.๕ ฝ่ายสื่อสารและเทคโนโลยี

๒.๒.๖ ฝ่ายประสานข้อมูล

หน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ

ฝ่ายข่าว (ผขว.)

- รวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง มีผลกระทบในพื้นที่รับผิดชอบ
- ข้อมูลความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับความมั่นคง
- ข้อมูลความเคลื่อนไหวกลุ่มมวลชนต่างๆ อาทิ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ
- การจัดทำแผนที่สถานการณ์
- บันทึกข้อมูลเหตุการณ์
- การตรวจสอบสื่อต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ สื่อ Social Network ฯลฯ
- ข้อมูลด้านการข่าวอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น บุคคลสำคัญในพื้นที่
- การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอ

ฝ่ายแผน (นผ.)

- แผนปฏิบัติการต่างๆ
- การอำนวยความสะดวกปฏิบัติตามแผน
- แผนที่สถานการณ์
- งบประมาณ เบี้ยเลี้ยง
- การรายงานข้อมูลแผนงานโครงการ เช่น (ASEAN)
- การป้องกันแก้ไขปัญหาเสียดิต
- งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ฝ่ายส่งกำลังบำรุง (กบ.)

- ยานพาหนะ
- อาวุธ/ยุทธภัณฑ์
- การส่งกำลังบำรุง
- การแสวงหาการสนับสนุนจากหน่วยต่างๆ (โดยเฉพาะเมื่อมีเหตุการณ์)
- งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ฝ่ายประชาสัมพันธ์

- งานเฝ้าฟังข้อมูล โทรศัพท์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ สื่อ Social Network ฯลฯ
- การประสานงานนักข่าว/สื่อมวลชน
- การปฏิบัติโต้ตอบข่าวสาร IO
- งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ฝ่ายสื่อสารและสารสนเทศ

- ระบบคอมพิวเตอร์
- ฐานข้อมูล (Polis)
- 1599,E-mail Jaray.com
- VDO Conference
- Internet
- วิทยุสื่อสาร
- ระบบการสื่อสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ฝ่ายประสานข้อมูล เป็นฝ่ายซึ่งรวบรวมข้อมูลของ ส่วนปฏิบัติทั้ง ๔ งาน (งานป้องกันปราบปราม, งานสืบสวน, งานสอบสวน และงานจราจร) รวมถึงข้อมูลของส่วนสนับสนุนทั้งหมดของ ศปก.

๒.๓ ส่วนปฏิบัติแบ่งย่อยเป็น ๔ งาน ได้แก่

๒.๓.๑ งานสืบสวน

๒.๓.๒ งานสอบสวน

๒.๓.๓ งานป้องกันปราบปราม

๒.๓.๔ งานจราจร

๒.๔ ส่วนสนับสนุน ได้แก่หน่วยงานที่สามารถสนับสนุนการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจพิเศษ หรือเป็นภารกิจเฉพาะ ซึ่งในระดับสถานีตำรวจไม่สามารถดำเนินการได้ เช่น หน่วยงานของตำรวจข้างเคียงอื่นๆ, หน่วยงานเก็บกู้วัตถุระเบิด (EOD), หน่วยงานพิสูจน์หลักฐาน, หน่วยงานสาธารณสุข, หน่วยงานฝ่ายปกครอง เป็นต้น

๓. ระเบียบปฏิบัติ

๓.๑ การจัดหน้าที่เวรประจำ ศปก.สน./สภ.ให้มีการจัดเวร ๒๔ ชั่วโมงโดยจัดข้าราชการตำรวจอย่างน้อยชั้นสัญญาบัตร ๑ นาย และชั้นประทวน ๑ นาย รับผิดชอบ และควรเป็นผู้มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์พอสมควร เพื่อสามารถรองรับต่อการใช้ระบบงานของ POLIS, CRIMES รวมถึงการใช้เครือข่ายสื่อสารอื่น และอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้โดยมีการปฏิบัติในวงรอบประจำวันดังนี้

๓.๑.๑ ฝ้าฟัง ติดตามสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๓.๑.๒ มีการประชุมสรุปสถานการณ์ โดยนำหัวข้อการประชุมของ ศปก.ตร.ไปเทียบเคียง

๓.๑.๓ ในการขับเคลื่อนฝ่ายอำนวยการของ ศปก. ให้จัดเจ้าหน้าที่จาก ฝ่าย ออ. หรือผู้เหมาะสมมาปฏิบัติหน้าที่ในเวลาทำการ หรือเมื่อมีสถานการณ์พิเศษ ตามความเหมาะสม

๓.๒ การประชุม และระเบียบวาระการประชุมจัดให้มีการประชุม เพื่อติดตามสถานการณ์ในพื้นที่ทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐ น. พร้อมทั้งให้ลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐาน โดยมีหัวข้อสำคัญประกอบด้วย

๓.๒.๑ สรุปสถานการณ์ สถานภาพอาชญากรรมในพื้นที่ คดีสำคัญ อุกฉกรรจ์ หรือคดีที่เป็นที่สนใจของประชาชน

๓.๒.๒ สรุปสภาพปัญหาในพื้นที่ ด้านยาเสพติด จราจร เรื่องที่ประชาชนร้องเรียน การปฏิบัติงานของตำรวจ ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่

๓.๒.๓ สรุปคดีค้างเก่า การติดตามคดี การทำสำนวนคดีของพนักงานสอบสวน

๓.๒.๔ สรุปปัญหางานอำนวยการด้านกำลังพล งบประมาณ การเงินต่าง ๆ ของสถานีตำรวจ

๓.๒.๕ การวินิจฉัย วิเคราะห์ สั่งการ เร่งรัดติดตามงานในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จราจร การสืบสวนสอบสวนคดี

๓.๒.๖ การจัดกิจกรรม หรืองานมหรสปสำคัญในพื้นที่รับผิดชอบ ตลอดจนการมีบุคคลสำคัญเข้ามาในพื้นที่ เพื่อดูแลด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย

๓.๒.๗ เรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญเร่งด่วน

๓.๓ การรายงานผลการปฏิบัติของ ศป.ก.สน./สภ. ให้ส่วนอำนวยการจัดทำรายงานการประชุม พร้อมขอสั่งการสรุปโดยย่อเป็นหลักฐานพร้อมรับการตรวจสอบได้ อนึ่งหากมีเหตุพิเศษให้ดำเนินการรายงานตามที่ ตร. กำหนดไว้ ตาม ผนวก ช ของคำสั่ง ตร. ที่ ๕๖๘/๒๕๕๕ ลง ๑๓ ต.ค. ๒๕๕๕

การรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉิน แรงต่วน สำคัญ ของศูนย์ปฏิบัติการสถานีตำรวจ

ผนวก ข : ประเภทการรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉิน แรงต่วน สำคัญของศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ประกอบคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๕๖๘ /๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๕

ประเภทของเหตุ	ลักษณะ/รูปแบบการคิด
๑. เหตุหรือคดีเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของ ประเทศ	๑.๑ การก่อวินาศกรรม หรือการจารกรรมทุกรูปแบบ ๑.๒ การก่อการร้าย หรือการก่อความไม่สงบทุกรูปแบบ ๑.๓ การจับกุมอาวุธที่ใช้ในราชการสงครามและยุทธภัณฑ์รายใหญ่ ๑.๔ การชุมนุมเรียกร้อง (ของราษฎร) ทุกกรณี ๑.๕ เหตุร้ายซึ่งกระทบกระเทือนหรืออาจกระทบกระเทือนสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศ
๒. เหตุหรือคดีเกี่ยวกับอุบัติเหตุหรือภัยธรรมชาติ	๒.๑ อุบัติภัยที่เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต หรือบาดเจ็บจำนวนมาก หรือทรัพย์สินเสียหายเป็นจำนวนมาก ซึ่งเกิดขึ้นกับยานพาหนะขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศและให้รวมถึงการเกิดระเบิดหรือการพังทลายของอาคารสถานที่ เป็นต้น ๒.๒ เหตุที่เกิดจากอุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย หรือ ภัยธรรมชาติอื่น ๆ เป็นผลทำให้เกิดอันตราย แก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างร้ายแรง
๓. เหตุหรือคดีที่เกี่ยวกับพระบรมวงศานุวงศ์ และบุคคลสำคัญ	- เป็นคดีที่อยู่ในความสนใจของสื่อมวลชน ประชาชน และทางราชการ
๔. เหตุหรือคดีอุกฉกรรจ์ สะเทือนขวัญ	- เป็นคดีที่อยู่ในความสนใจของสื่อมวลชน ประชาชน และทางราชการ
๕. เหตุอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้รับผิดชอบดำเนินการ	- เป็นเหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสื่อมวลชน ประชาชน และทางราชการ

หมายเหตุ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่เกิดเหตุรีบรายงาน ศปก.ตร.โดยทันทีทางโทรศัพท์

ลำดับหัวข้อการประชุมสรุปสถานการณ์ ประจำวัน ศปก.ตร.

ศปก.ตร.	ศปก.บช.	ศปก.บก.	ศปก. (สถานีตำรวจ)
๑.๑ การเกิดเหตุ ๑.๒ การเกิดเหตุ ๑.๓ การเกิดเหตุ ๑.๔ การเกิดเหตุ ๑.๕ การเกิดเหตุ	๑.๑ การเกิดเหตุ ๑.๒ การเกิดเหตุ ๑.๓ การเกิดเหตุ ๑.๔ การเกิดเหตุ ๑.๕ การเกิดเหตุ	๑.๑ การเกิดเหตุ ๑.๒ การเกิดเหตุ ๑.๓ การเกิดเหตุ ๑.๔ การเกิดเหตุ ๑.๕ การเกิดเหตุ	๑.๑ การเกิดเหตุ ๑.๒ การเกิดเหตุ ๑.๓ การเกิดเหตุ ๑.๔ การเกิดเหตุ ๑.๕ การเกิดเหตุ
๒. สรุปคดีอาญา ๕ กลุ่ม (ในรอบวันที่ผ่านมาจาก POLIS)	๒. สรุปคดีอาญา ๕ กลุ่ม (ในรอบวันที่ผ่านมาจาก POLIS)	๒. สรุปคดีอาญา ๕ กลุ่ม (ในรอบวันที่ผ่านมาจาก POLIS)	๒. สรุปคดีอาญา ๕ กลุ่ม (ในรอบวันที่ผ่านมาจาก POLIS)
๓. สรุปคดีอุกฉกรรจ์ สะเทือนขวัญหรือคดีที่น่าสนใจ	๓. สรุปคดีอุกฉกรรจ์ สะเทือนขวัญหรือคดีที่น่าสนใจ	๓. สรุปคดีอุกฉกรรจ์ สะเทือนขวัญหรือคดีที่น่าสนใจ	๓. สรุปคดีอุกฉกรรจ์ สะเทือนขวัญหรือคดีที่น่าสนใจ
๔. สรุปคดีอาญาพิเศษ (การจับกุม)	* คดีอาญาพิเศษรวมอยู่ในคดีที่น่าสนใจ	* คดีอาญาพิเศษรวมอยู่ในคดีที่น่าสนใจ	* คดีอาญาพิเศษรวมอยู่ในคดีที่น่าสนใจ

ลำดับหัวข้อการประชุมสรุปสถานการณ์ ประจำวัน ศปก.ตร. (ต่อ)

ศปก.ตร.	ศปก.บช.	ศปก.บก.	ศปก. (สถานีตำรวจ)
๕. คดีในพื้นที่ ศชต.	-	-	-
๖. สถานการณ์ ด้านความมั่นคง และความเคลื่อนไหว ของกลุ่มพลังมวลชน	๕. สถานการณ์ ด้านความมั่นคง และความเคลื่อนไหว ของกลุ่มพลังมวลชน ในพื้นที่	๕. สถานการณ์ ด้านความมั่นคง และความเคลื่อนไหว ของกลุ่มพลังมวลชน ในพื้นที่	๕. สถานการณ์ ด้านความมั่นคง และความเคลื่อนไหว ของกลุ่มพลังมวลชน ในพื้นที่
๗. การนำเสนอข้อมูล ทางสื่อและการปฏิบัติการ ข่าวสาร - TV - นสพ. - ข่าวต่างประเทศ - social media	๖. การนำเสนอข้อมูล ทางสื่อและการปฏิบัติการ ข่าวสาร - TV - นสพ. - ข่าวต่างประเทศ บช. - social media - ข่าวต่างประเทศ (โดยเฉพาะที่มีพรมแดน ติดประเทศเพื่อนบ้าน)	๖. การนำเสนอข้อมูล ทางสื่อและการปฏิบัติการ ข่าวสาร - TV - นสพ. - ข่าวต่างประเทศ บช. - social media - ข่าวต่างประเทศ (โดยเฉพาะที่มีพรมแดน ติดประเทศเพื่อนบ้าน)	๖. การนำเสนอข้อมูล ทางสื่อและการปฏิบัติการ ข่าวสาร - TV - นสพ. - ข่าวต่างประเทศ บช. - social media - ข่าวต่างประเทศ (โดยเฉพาะที่มีพรมแดน ติดประเทศเพื่อนบ้าน)
๘. รับเรื่องราวร้องทุกข์จาก - 1599/SMS	๗. เรื่องราวร้องทุกข์จาก - ๑๕๙๙ - นสพ. - แหล่งอื่นๆ	๗. เรื่องราวร้องทุกข์จาก - ๑๕๙๙ - นสพ. - แหล่งอื่นๆ	๗. เรื่องราวร้องทุกข์จาก - ๑๕๙๙ - นสพ. - แหล่งอื่นๆ
๙. วาระการหารือเรื่องอื่น	๘. การหารือเรื่องโครงการ หรืองานกิจกรรมอื่น	๘. การหารือเรื่องโครงการ พัฒนาและโครงการพิเศษอื่นๆ	๘. การหารือเรื่องอื่นๆ เช่น การป้องกัน อาชญากรรม/การจราจร หรืองานแก้ไขปัญหาด้าน ด้านยาเสพติดอื่นๆ

บทที่ ๔

แนวทางการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ

๔.๑ ศูนย์ปฏิบัติการสถานีตำรวจ (ศปก.สน./สภ.) เพื่อใช้ในการประชุมหรือบริหารสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในภาวะปกติและสถานการณ์พิเศษ

๔.๑.๑ การจัดสถานที่ ควรจัดตั้งอยู่ในอาคารที่ทำการ และใกล้กับห้องสื่อสารให้มากที่สุดโดยมีเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นประกอบด้วย

- มีระบบเครื่องเสียงในห้องประชุม สำหรับจัดประชุมอย่างน้อยให้เพียงพอสำหรับฝ่ายอำนวยการและผู้เข้าร่วมประชุมจากหน่วยงาน
- มีระบบคอมพิวเตอร์สำหรับการนำเสนอข้อมูลในระบบ Presentation
- มีระบบประชุมทางไกล (VDO Conference) ที่สามารถเชื่อมโยงสัญญาณทั้งจาก บก. หรือ บข. รวมทั้งจากสถานีตำรวจในสังกัด และจาก ศปก.ตร.ได้
- มีระบบการติดต่อทางโทรศัพท์ โดยเฉพาะหมายเลขปกติ (คู่สาย) หรือโทรศัพท์แบบเคลื่อนที่ (มีหมายเลขประจำ)
- มีระบบการเฝ้าฟังจากโทรทัศน์หรือวิทยุท้องถิ่นและ Social Media (เท่าที่จำเป็น โดยเฉพาะสื่อท้องถิ่น)

๔.๑.๒ รูปแบบการจัดและอุปกรณ์ในห้อง ศปก.

๔.๑.๒.๑ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย

- หัวหน้าสถานีตำรวจ
- หัวหน้าแต่ละสายงานพร้อมเจ้าหน้าที่ธุรการ
- ผู้รับผิดชอบงานต่างๆ ภายใน ศปก. ได้แก่ การข่าว, นโยบายและแผน, ส่งกำลังบำรุง, ประชาสัมพันธ์, ประสานงานข้อมูล และสื่อสาร/เทคโนโลยี
- หัวหน้าชุดชุมชนสัมพันธ์, ชุดปราบปรามยาเสพติด, ชุดเฉพาะกิจต่างๆ
- หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๒.๒ วัสดุอุปกรณ์ประจำ ศปก.

- ป้ายชื่อ ศปก.ของสถานีตำรวจ
- โต๊ะและเก้าอี้ประชุมพร้อมป้ายชื่อฝ่ายที่รับผิดชอบใน ศปก.
- เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ
- เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับจัดเก็บข้อมูลทั่วไปและมีการเชื่อมต่อระบบ Polis
- กระดานสถานการณ์
- แผนที่สังเขปภายในพื้นที่

- แผนที่สถานการณ์
- นาฬิกาอาชญากรรม
- สถิติคดีอาญา ๕ กลุ่ม
- เพิ่มข้อมูลอาชญากรรม
- เพิ่มข้อมูลท้องถิ่น
- เครื่องมือสื่อสารที่เกี่ยวข้อง เช่น โทรศัพท์, โทรสาร, ระบบสื่อสารอื่นที่มี

ประสิทธิภาพ ฯลฯ

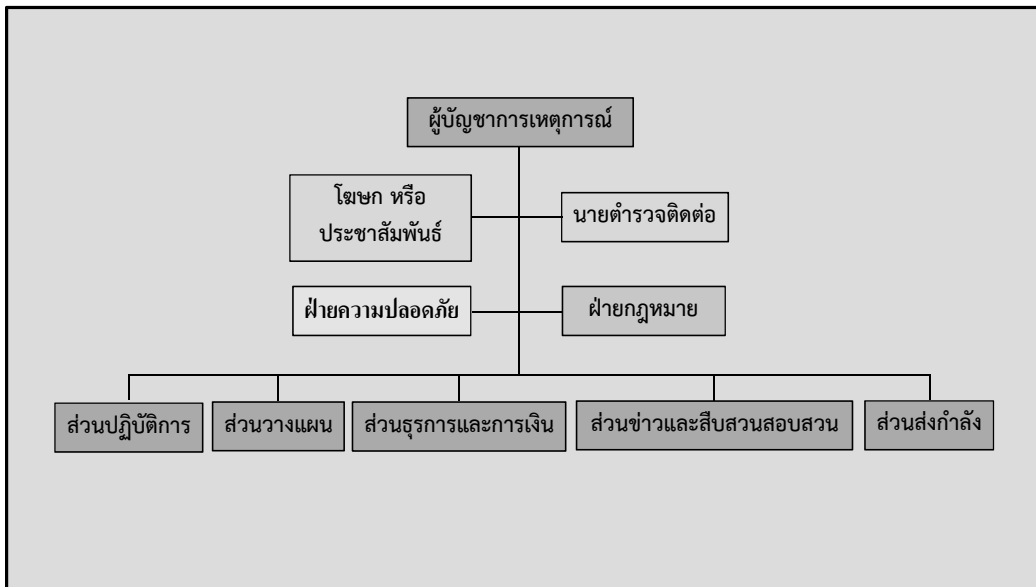
๔.๒ ศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.ส่วนหน้า)

๔.๒.๑ เหตุผลและความจำเป็นในการจัดตั้ง

- เป็นสถานที่ควบคุมสั่งการของผู้บัญชาการเหตุการณ์ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหา หรือเหตุที่ต้องเผชิญทั้งหมดในสถานที่นั้น เพื่อบริหารเหตุการณ์ หรือเหตุวิกฤตควมมีที่ดังไกล้กับเหตุการณ์ สามารถเคลื่อนที่ได้ตลอดเวลา
- เป็นที่ทำงานของฝ่ายอำนวยการ หรือชุดบริหารเหตุการณ์ ที่จำเป็นในการช่วยเหลือในการจัดการเหตุการณ์ การปฏิบัติงานส่วนใหญ่จะเป็นการปฏิบัติการในระดับยุทธวิธี หรือเทคนิค หรือเป็นการทำงานเพื่อแก้ปัญหาในสนามหรือในพื้นที่หรือสถานที่เกิดเหตุ
- ตัวอย่างของเหตุวิกฤต อาทิ การชุมนุมเรียกร้อง, ภัยธรรมชาติ, อุบัติเหตุรุนแรง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วมีความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจำนวนมากและต่อเนื่องเป็นเวลานาน หรือเหตุที่ต้องใช้การปฏิบัติการทางยุทธวิธี เช่น การไล่ล่าคนร้ายคดีสำคัญ เป็นต้น
- ทั้งนี้การจัดตั้ง ศปก.ส่วนหน้า จะต้องมีการออกคำสั่งในการจัดตั้งจากหัวหน้าสถานี

๔.๒.๒ ผังการจัด ศปก.ส่วนหน้า

ผังการจัดชุดบริหารเหตุการณ์วิกฤตตามมาตรฐานตำรวจ

- ตำแหน่งและโครงสร้างสามารถยืดหยุ่นตามประเภท ขนาด และความซับซ้อนของเหตุการณ์

๔.๒.๓ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดตั้ง

- ให้ใช้แนวทางรูปแบบเดียวกับ ศปก.สน./สภ.

๔.๒.๔ กรณีศึกษา

บรรณานุกรม

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ : ๒๕๕๖, คู่มือศูนย์ปฏิบัติการหลัก (Emergency Operation Center Manual)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ : ---- , บทบาทหน้าที่ในการบริหารงานของหัวหน้าสถานีตำรวจ, โรงพิมพ์ตำรวจ กรุงเทพฯ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ : ๒๕๕๗ , นโยบายการบริหารราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ , โรงพิมพ์ตำรวจ กรุงเทพฯ

รวบรวมโดย : งานอำนวยการสถานีตำรวจภูธรศีชล

